

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 27.

Ljubljana, nedelja 2. februarja 1936

Leto II.

Častihlepni je suženj vsega sveta; suženj vladarja, da bi mu podelil dostojanstvo, suženj močnikov, da bi zanj govorili, vseh drugih pa, da bi mu ne delali ovir.

Feyoo.

Dnevna pratika

Nedelja, 2. februarja 1936. Katoličani: Svečnica. Pravoslavni: 20. januarja, Jelitij.

Ponedeljek, 3. februarja 1936. Katoličani: Blaž. Pravoslavni: 21. januarja, Maksim.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Nedelja: Sušnik, Marijin trg 5; Kurlajt, Gosposvetska cesta 10; Bohinec, Cesta 29, oktobra 31. — Ponedeljek: Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Komotar, Viš — Tržaška cesta.

Vreme

Novi Sad: Prevladuje oblačnost po vsej državi, dežuje pa mestoma. Temperatura se ni mnogo spremenila. Najnižja Plevlje — 4 C, najvišja 16 C Hercegnovi.

Napoved za danes: Spremenljivo vreme, mestoma bodo nalivi. Temperatura se bo še znižala. Sonce vzhaja ob 6.38, zahaja ob 16.40.

Kino

Matica: Ti si moje sonce (Taubert). Pri predstavah ob 19.15 in 21.15 nastopi Svengali.

Ideal: Bedni.
Sloga: Jesenski manevri. Matineja ob 14.15 »Triumf ljubezni«.
Union: Njen največji uspeh. Matineja: Micky miške in bebiče.

Politika kot letos zima na glavo je postavljena: ta kolne, tuli, drugi kima — za »kšeft« oba pripravljena.

Tako mineva dan za dnevom in včasih tudi se zgodi, da kdo nasede sladkim spevom, potem pa glava ga boli.

Okrog korita se pehajo, kar jih »rodil je beli dan«
Kdor pa spet mora v slabšo istajo, na mah — upornik je neugnan.

Politika, dekle po spolu, po modi rada se ravna in zbira v svojem plesnem kolu, kar se po modi zbraja da.

Kožušček, zdi se, mačkovito bi bil že marsikomu prav — Vendar je v bank meglo zavito kdo padel bo in kdo obstal.

Občinstvo slavno; kmetska pa — poslusa, gleda in strmi, v dolgeh in v žuljih vse se staja —

nekdo pa v bankah se — mladi.

Če pritisne mraz, bo lakota — Med šolarji brez imen — Hiša tegobe in bridkosti — Tragična smrt Slovenke v Zagrebu — 46.000 žrtev v naših rudnikih — Nenadna smrt v mlekarni — Tihotapci s konji pred sodniki

Žrtev zavdajalcev?

Atene, 1. februarja b. Ker se širijo razne govorice, da general Kondilis ni umrl naravne smrti, temveč baje radi zastrupljenja, so odredili, da bodo njegovo truplo obducirali in ugotovili pravi vzrok smrti.

Tekom današnjega dne je mnogo visokih oseb obiskalo mrtvega generala Kondilisa na njegovem domu. Pogrebne svečanosti bodo v nedeljo popoldne.

Demerdzisova vlada ostane

Atene, 1. febr. b. Vodja liberarne stranke Sofulis je bil včeraj v avdijenci pri kralju Georgu II. Kralj Sofulisu ni poveril mandata za sestavo nove vlade. Po vsej priliki bo dobil mandat za sestavo nove vlade tisti, ki bo odnesel večino pri volitvah predsednika v parlamentu, ki so predvidene za mare. Do tedaj bo najbrž ostala sedanja nevtalna vlada Demerdzisa. Pričakuje se, da bo pri volitvah parlamentarne predsedništva Sofulis spet odnesel večino.

Razgovori v Parizu

Pariz, 1. februarja. r. Politični krogi pričakujejo z velikim zanimanjem razgovore rumunskega kralja Karola in zunanjega ministra Titulesca s predsednikom francoske republike Lebrunom. Razgovori se bodo tikali posebno problema Srednje Evrope, kakor tudi abesinskega problema ter položaja na Sredozemskem morju. Govora bo tudi o potovanju avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigg v Prago. Oba visoka gosta bosta imela konferenco tudi z zunanjim ministrom Flandinom.

V Parizu pričakujejo še prihod turškega in španskega zunanjega ministra, kakor tudi kneza Starhemberga, katerega prihod pa še ni točno naznačen.

Bolgarski kralj Boris dospe v Pariz v ponedeljek. Obiskal bo predsednika republike Lebruna in po mogočnosti bo konferiral tudi s Flandinom. Pričakujejo, da bo porabil to priliko tudi za stik z romunskim kraljem Karolom in zunanjim ministrom Titulescom.

Abesinci se povsod dobro drže

Addis Abeba, 1. febr. Agencija »Radio« poroča s severnega bojišča, da po zadnjih vesteh abesinske čete niso dosegle nikakih večjih uspehov. Tudi niso nikjer prodrele. Italijani so svoje že izmučene čete zamenjali s svežimi, ki so takoj stopile v akcijo. Vendar tudi te čete niso dosegle nikakih uspehov. Abesinci trdno drže zavzete postojanke. Italijanski letalci delajo izvidniške polete od jutra do večera.

Dopisnik agencije poroča z bojišča okoli Makale, da Abesinci še niso mogli zavzeti mesta, ker se Italijani z vsemi močmi branijo. Podnevi je uspešen napad nemogoč, ker bi abesinske čete radi

močnega ognja iz strojne izgubile preveč ljudi. Rasa Sejum in Kasa nameravata napasti mesto ponoči, čim dospejo ojačenja.

Iz Tembiena poroča dopisnik, da se še nadalje vrše borbe, posebno med abesinskimi četami in črnimi srajcami. Abesinci uporabljajo pri teh borbah svoj gverilski sistem bojevanja.

Iz glavnega stana rasa Deste je prišlo poročilo, da Italijani prodirajo. Zaradi tega se pričakuje, da se bo v kratkem tudi na južnem bojišču pričela druga velika bitka. Spopadi med Italijani in prednjimi abesinskimi stražami so vedno bolj številni. Ras Desta pričakuje povolje od cesarja, da-li naj se spu-

sti v odločilno borbo, ali pa naj umakne čete še bolj v notranjost gora.

Zakaj Italijani

London, 1. febr. n. Doznava se, da sta italijanska in francoska vlada sklenili poseben sporazum, po katerem se Italija zaveže, da ne bo razdrila proge Džibuti-Addis Abeba niti potom bombardiranja niti kakšnim drugim potom.

Nova italijanska nota

Kakor poročajo iz Zeneve, je Suvich predložil tajništvu DN poročilo, kateremu je dodal tudi poročila tehničnih in zdravniških strokovnjakov ter fotografije, da dokaže razne slučaje okrutnosti abesinskih čet, ki so jih naredile proti Italijanom. Suvich je izjavil, da bo pozneje predložil še nove dokaze, da pa teh trenutno še ni prejel.

Odmevi Starhembergovih razgovorov

Rim, 1. febr. Razgovori kneza Starhemberga s Flandinom v Londonu niso v Italiji vzbudili nikake večje pozornosti. Uradni krogi trdijo, da bi uspeh Avstrije, če bi dobila gotove ugodnosti s strani Velike Britanije, mogel napraviti Italiji le veselje.

Čitaj „Glas“

Kaj pravi gospa Ivanka?

Dandanes ni potrebno, da je kdo umazan, tudi ročnemu delavcu ne. Kar se čez dan zamaze, se hitro lahko opere. Imamo hvala Bogu terpentinsvo milo Zlatorog, ki z lahkoto in hitro odpravi vsako, tudi oljnato umazanijo. Njegova obilna, gosta in bela pena je kos vsaki umazaniji.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Beseda dneva

Ko bi govoril človeške jezike in angelske, a ljubezni ne bi imel, bi bil brneči bron in živne čeče cimbele. In ko bi imel proroštvo in bi vedel vse skrivnosti in imel vse spoznanje, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, a ljubezni ne bi imel, nič nisem. In ko bi porazdal v živem ubogim vse, kar imam, in ko bi dal svoje telo, da zgornji ljubezni ne bi imel, nič mi ne koristi.

Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ljubezen se ne hvali, se ne napihuje, ne vede se nespodobno, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; ne veseli se krivice, a veseli se resnice; — vse zakriva, vse veruje, vse upa, vse prenaša.

(Apostola Pavla prvo pismo Korinčanom, poglavje 13, 1—4.)

Razgovori s čitatelji

Skupnost vseh

Ljubljana, 1. februarja.

Industrijcu na deželi:

Vi ste naša izvajanja o prvenstvu kmeta v naši državi, ki je agrarna država, v marsičem naporno razumeli.

Pravite, da diši to po agrarni diktaturi na škodo industrije in drugih stanov. In naše zavzemanje za skupnost delavca in kmeta se vam tudi zdi sumljiva. — Ali niste pravzaprav tudi vi delavec in kmet?

Ne, prijatelj, mi se zavzemamo za vsesplošno ljudsko skupnost na podlagi sodelovanja vseh stanov, za pravo demokratično skupnost, kakor jo zahtevajo duh in tok časa in pa interesi nas vseh.

Demokratično načelo svobodenosti ne more nikdar izločevati načela privatne imovine in podjetnosti, saj je to gonilna sila gospodarskega življenja. Pač pa nasprotuje novemu demokratičnemu socialnemu redu stari liberalistični red, v katerem se izživlja neizmerna sebičnost in povzroča, da živijo eni v izobilju, drugi pa v bedi. To je potrebno vsekakor spraviti v neki bolj pravičen sklad.

Poljedeljska produkcija in industrijska produkcija imata toliko skupnih interesov in sta tako

O tihotapcih in konjih

Večkrat teče kri — Romantika

Ljubljana, 1. februarja.

Vse je mogoče tam na meji. R. po gozdovih na skrivnih stezali tihotapev in večkrat teče kri, da najdejo tega ali onega mrtvega, ne da bi vedeli, odkod je prišel krogla. Neradi govorijo o takih žalostnih nesrečah, zato se pa tresejo gostilne od harmonike in živketanja kozarcev, če se fantom posreči. Tudi denarja je bilo dosti po te hkrailji. Vse v talijanski židi so bila dekleta najbolj korajžnih fantov in samo v svilenih nogavičkah so hodila k maši, kanti je kakor ogenj, da zdrava kri kar zavre, in sladko je bilo vasovanje po dolgih, črnih deževnih nočeh.

Ko so šmarnice odcvetele po gozdovih, je Fajdiga z Malega otoka v Dolenti vasi kupil par konj za 1600 lir. Kaj bi preračunal dinarje v lire, če prodajaš na oni strani, saj nisi banka. Zato so pa take kupčije tudi na naši strani vse v trah.

„Čez“ je gnal

»za repova zvezana« konja in računati, koliko bo zaslužka. Mirna je bila noč in že je bil v gozdu med Zelšami in Postojno. »Fermal« se je razleglo po lesu in Fajdiga se je zbal fašistov in stekel nazaj. Brez konj, kako-pak.

Obreza je pa o binkošti šel v Postojnsko jamo in je tam slišal, da sta bila Kanonirju v Zalogu prodana dva konja. Fajdiga je sedaj moral pogledat čez mejo in je pri Kanonirju res spoznal svoj par konj.

Trije fantje so bili že kaznovani zaradi te kupčije, ki so jo napravili že leta 1933. Kocinov Janko iz Cerknice je pa šele sedaj prišel na vrsto. Na svoje stroške se je pripeljal čokati, skravžljani fant prav iz Učice, kjer je v Pošingerjevi tovarni puškar. Nič se ni bal in še nikdar ni bil zaprt in je vse odkrito po-

povezani druga na drugo, da nikakor ne morete priti v navzkrižje, — pri obojestranski pravi politiki namreč: da z zdravo, pametno agrarno politiko hodi vstric tudi zdrava, pametna industrijska politika. To se pa pravi z eno besedo: pametne, zdrave gospodarske politike na vseh panogah našega državnega življenja nam je treba!

vedal, saj je bil pri avijatiki. Drugi so se zagovarjali, da so

konja v gozdu našli

ko sta se mirno pasla, z repoma zvezana skupaj. Brez lastnika sta bila in so ju odpeljali ter prodali ubogi živali, da nista brez gospodarja konca vzele v lesu.

Na Janka so hoteli vse zvaliti, češ, da je on izza grma zakričal »Fermal«, on se je pa samo posmejal temu očitku. Konje so

Tragika bolne žene

Samomor Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 1. februarja

Pred dnevi je odšla z doma v Zagrebu 52 let stara Marija Kunc iz Podgorja pri Kamniku. Stanovala je zadnja leta s svojim možem Rudolfom Kuncem, ki je poslovođa v Zadržni knjigovoznici, na Strugah 21.

Ko se je mož 28. t. m. vrnil z dela, je našel doma na mizi pismo, v katerem mu je žena sporočila, da se je odločila za smrt, ker ne more več prenašati svoje hude bolezni. Bila je namreč živčno bolna in je zelo trpela, ker ni mogla spati.

Mož jo je iskal povsod, pri sorod-

nikih in prijateljih, toda nikjer je ni bilo. Ker je odšla z doma v cepatah, je dalo misliti, da ni šla drugam nego v Savo. Tako se je res tudi zgodilo.

Delavec Josip Jagić je v petek hodil ob Savi blizu kopalnice v Trnju. Kar je zagledal ob bregu na površini vode žensko krilo. Stopil je bliže in videl, da leži v vodi žensko truplo. Zvlekel ga je na suho in obvestil policijo.

Nesrečni Rudolf Kunc je spoznal v utopljenki, ki je ležala že v mrtvašnici, svojo ženo Marijo.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

Nedelja 2. ob 15. uri Uboga Ančka Izven Globoko znižane cene ob 20. uri Pesem s ceste Izven Globoko znižane cene.

Ponedeljek 3. Dies Irae Red B.

Opera

Nedelja 2. ob 15. uri Prešmentani grad Izven Globoko znižane cene, ob 20. uri Manon Gostovanje ge Jovović-Kovačevske. Izven Znižane cene.

Ponedeljek 3. zaprto.

× Antun Stacul, znani in ugledni ljubljanski trgovec, je v petek zvečer po kratkem trpljenju preminul v visoki starosti 73 let. Svojo trgovino, ki jo je izza ustanovitve pred skoraj 50 leti vodil vedno sam, je opustil šele pred 3 meseci. Pokojnemu časten opomin, žalujočim naše sožalje!

× Odhod Olimpijcev. Naši olimpijski tekmovalci-smučarji so včeraj zapustili Ljubljano.

Odpeljali so se z gorenjskim brzovlakom zvečer proti Monakovem. Železnica jim je stavila na razpolago pulman voz tretjega razreda, sicer so ga pa tudi dodobra zasedli z vso svojo rotpotijo. Občinstva se je zbralo prilično, pač za ljubljanske razmere precej. Drugi narodi svoje olimpijce gotovo bolj svečano odpremljajo.

V Monakovem jih bodo sprejeli naši slovenski dijaki na kolodvoru ter bodo korakali z našo trobojnico po mestu k drugemu uradnemu sprejemu!

× Starši, ki iščete vestne inštruktorje. Če ima vaš sin ali hčerka slabo oceno, bo gotovo potrebna v drugem polletju pomoč pri učenju. Obrnite se torej na Akademski urad dela, ki vam bo poslal sposobn. inštruktorja. S tem boste rešili najpotrebnejše akademike morečih gmotnih skrbi. Akademski urad dela uradu je vsak dan od 11—12 na univerzi, dvorišče desno.

KINO SLOGA

(Telefon 27-30)

Danes premiera ob 16., 19.15 in 21.15

Jesenski manevri

E. Kalmanova in R. Stolzova opereta

Susi Lanner, H. Soehner, Ida Würst, Leo Slezak in drugi

MATINEJA ob 14.15 uri po Din 4.50

Triumf ljubezni

Prekrasna razkošna opereta z ljubko Janet Gaynor.

Imenovanje v ljubljanski železniški direkciji

Ljubljana, 1. febr. Ker nam je včeraj telefon prav nerodno pokvaril novico, ki smo jo dobili zadnji trenutek pred zaključkom lista, jo popravljeno objavljamo še danes:

Sedanjí direktor ljubljanske žel. direkcije g. Josip Cugmus je povíšan in imenovan na visoko in važno mesto pomočnika generalnega direktorja drž. železnic v Beogradu.

Za žel. direktorja v Ljubljani je imenovan dosedanjí načelnik splošnega oddelka ljubljanske direkcije g. dr. Aleksander Fatur, a na njegovo dosedanje mesto pride v Ljubljano g. dr. Ivan Kavčič, dosedanjí načelnik splošnega oddelka sarajevske direkcije.

Načelnik gradbenega oddelka ljubljanske direkcije inž. Dimitrije Atanaskovič gre k beograjski direkciji za načelnika prometnega oddelka, a njegovo mesto v Ljubljani prevzame dosedanjí načelnik generalne direkcije inž. Milivoj Borisavljevič.

Naš rojak g. Josip Cugmus se je v Ljubljani posebno zavzemal za ureditev in obnovo naših železnic in posrečilo se mu je tudi, da je spravil vprašanje novega ljubljanskega kolodvora z mrtve točke, a sedaj na tako vplivnem mestu mu sedaj na gotovo tudi uspelo, da Ljubljana svoj prepotrebni novi kolodvor naposled tudi res dobi. Cestitamo!

Ivanka se je vrnila

Zagreb, 1. februaria. Včeraj smo objavili poslovilno pismo mlade Ivanke Kuleš, ki se je ganljivo poslovila od tega sveta in najavila svoj samomor, ker je sama na svetu in ker jo je njen Lovro zapustil. Bog le ni dovolil, da bi si Ivanka končala življenje. V pismu na mater je Ivanka napisala, da bodo v nedeljo izvedeli, kako je z njo. Ivanka si je premislila. Šla ni v hladne valove, temveč k svoji prijateljici v Zagrebu. Ta jo je lepo pregovorila in ji vrnila veselje do življenja. Zato se je Ivanka vrnila k materi, ki je nesrečni hčerki vse odpustila, srečna pa je bila, da se je dekle vrnilo zdravo in živo.

× Nova uprava ljubljanskega tramvaja. Ker smo dobili nov obč. svet in je dve tretjini delnic Malor-železniške družbe last mestne občine, tretjo tretjino ima pa trvdka Siemens-Schuckert, je tudi električna železnica dobila novo upravo. Dosedanjí zastopniki mestne občine se občnega zbora niso udeležili, pač pa zastopniki trvdke in je predsedoval podpredsednik univ. prof. dr. Milan Vidmar. Iz njegovega poročila posnemamo, da je tramvaj mestni občini dolžan 20 milijonov, trvdki Siemens, Schuckert vodu 20 milijonov dinarjev. Za novega predsednika je izvoljen advokat dr. Azman z upravnimi svetniki inž. Hrovatom, dr. Kamušičem, Gerziničem, Masičem, Mir. Zupanom, Salcharjem in Kralom, v nadzorstveni odbor pa polk. Andrejka in ravnatelj Klinar, zastopniki Siemens-Schuckerta so pa dosedanjí. Upravni odbor bo seveda poskusil pričeti s sanacijo.

SITAR & SVETEK — štampiljke in etiketi — graverstvo — sedaj na Marijinem trgu št. 8.

V 10 letih 46.000 ponesrečenih rudarjev

Ljubljana, 1. febr.

Iz Beograda so se vrnili v Ljubljano predstavniki rudarske industrije in organiziranega delavstva. V prestolnici se je namreč vršila velika anketa o stanju rudarjev v naši državi. Ankete so se udeležili predstavniki 33 rudnikov, rudarskih organizacij in Delavskih zbornic. Nekatere ugotovitve na tej anketi so naravnost porazne. Kažejo stanje naših rudarjev v silno žalostni luči, razmere v rudnikih pa so ponekod naravnost škandalozne. Zlasti žalostne so razmere glede varnosti v rudnikih in glede gmotnega stanja rudarjev.

V savski banovini je l. 1925. obratovalo 46 rudnikov. Letos jih je v obratu samo še 19. Delavcev je zaposlenih v teh rudnikih okoli 6000.

L. 1925. so dobili kopači okoli 60 Din na dan, danes zasluži kopač največ 25 Din dnevno. V nekaterih rudnikih je zaslužek še dosti manjši. Kopači ne zaslužijo več ko 15 Din na dan. Navaden delavec v rudnikih pa zasluži komaj 10 Din. Nastala je velika kriza tudi v produkciji premoga.

Žalostne so tudi razmere v bratovskih skladnicah, ker so zavarovalnici po novem pravilniku izgubili nekatere svoje pravice, njih

dajatve so se pa zvišale. Zgodilo se je, da delavci po dve leti niso dobili bolniške podpore. Nekateri rudniki že več let niso plačali svo-

Katastrofalne so številke

ki kažejo število ponesrečencev v naših rudnikih. V zadnjih desetih letih je bilo v naših rudnikih 574 smrtnih nesreč, težko ranjenih jih je pa bilo 3083, lažje ranjenih pa čudite se in strmite, 42.823.

Ker število nesreč v manjših rudnikih ni znano, lahko računamo da so jame v Jugoslaviji zahtevale v 10 letih nad 46.000 žrtv.

Na konferenci v Beogradu so sklenili, da je treba uveljaviti v državi enoten rudarski zakon, kar bi preprečilo grozotno število nesreč v teh podjetjih. V tem zakonu naj bi bile določene stroge kazni za kršenje zakonskih prepisov, ki se tičejo varnosti delavcev v jamah.

Neko rudniško podjetje v Srbiji je izdalo namesto plač delavcem bone in jih je tako prisililo, da so kupovali blago v prodajalnah podjetja. Podjetje je bilo zaradi tega kaznovano samo za 500 Din kazni, ker zakon doslej ni določal za take delikte večje kazni.

Hiša tegobe in gorja kamor se zatekajo — vpokojenci

Ljubljana, 1. februaria. V nekdanji Kravji dolini, poznejši Radeckega cesti, oziroma ob sedanjí Vidovdanski cesti stoji dolgo, lepo, visoko in prikop-
ljiv opostopje, ki nosi napis:

Zavetišče sv. Jožefa

Ko gre popotnik mimo, se niti ne zaveda, kaj mnogim pomeni že dolga desetletja ta mirni in tihi dom.

Zavod je bil ustanovljen l. 1875. kot hiralnica za telesno hiračje, ostarele in neozdravljive bolnike. Ustanova je last usmiljenih sester, ki zavod tudi ves čas upravljajo in vrše v njem požrtvovalno delo usmiljenja. Pomisliti je namreč treba, da so taki bolniki največji reveži in do neke mere pravi življenjski izobčenci že v primeru, da imajo dovolj premoženja za vzdrževanje. Neprimerno večji reveži so pa oni, ki so navezani na tujo milost in dobrotu. Zanje torej pomeni tak zavod vsekakor veliko olajšanje in omiljenje njih gorja.

Nagel razvoj

Zavod se je naglo razvijal in je bil že l. 1884. razširjen tako, da je začel sprejemati tudi duševno hiračje. Tega leta je zavod dobil prve duševno bolne iz umobolnice na Studencu. Ta oddelek je še danes državen, vendar ga upravlja pod kontrolo države, oziroma banovine sestre usmiljenke.

Zavod se je stalno širil in vedel. Zadnje temeljito povečanje

in razširjenje se je izvršilo l. 1930/31. Odtlej ima zavod na razpolago 150 postelj za telesne hiračje in 250 za duševne. L. 1931. je bila tudi dozdružena nova, prostorna, lepa zavodna kapela. Takrat je mesto hiralnice tudi dobil ime — zavetišče.

Bolniki

Bolniki so v celoti nastanjeni v 5 objektih, samih lepih, zračnih stavbah, ki po svoji prikop-
ni vnianjosti in po lepi ureditvi prostorov prav nič ne spominjajo na to, da se tu zbira polno človeških bridkosti in tegobe.

V oddelku za telesne hiračje so v posebnem traktu nastanjeni moški, v posebnem zopet ženske. Povprečno je v sobo 6 do 7 postelj, po nekaterih večjih tudi kaj malega več, po manjših pa sta le po dve postelji. Nega ter postrežba je za vse hiračje enaka, v dva razreda se po višini prispevkov, ki jih plačujejo ali sami ali njih svoji oziroma občine zanje, ločijo le po hrani. V splošnem je seveda hrana za vse bolnike primerna in zadostna, kolikor je pač največ mogoče nuditi.

Kakor telesni hiračji, tako so tudi duševno bolni ločeni po spolu. Posebej so nastanjeni moški, posebej ženske in posebej tudi otroci. Omeniti je namreč treba, da živi trenutno v zavodu tudi 30 duševno defektnih otrok in je zanje ustanovljen poseben pomožni razred, kjer so ti siromaki deležni pouka, kolikor je pač pri njih mračni du-

× Včerašnji številki smo priložili poštne položnice in prosimo cenjene naročnike, da se jih poslužijo in nam nakažejo naročnino. — Kdor je naročnino za februar že prej plačal, naj nam pridobi novega naročnika in mu odstopi položnico.

ševnosti in okrnelem razumu mogoče govoriti o pouku.

Dotok vedno večji

Odkar pritiska tako huda gospodarska kriza, je naval na zavod iz dneva v dan večji. Zasebniki in občine bi radi oddali svoje obnemogle semkaj v nego. Seveda zavod vzlic najbolj-
ši volji ne more vsem ustreči, ker ni prostora. S prispevki, ki jih dobiva za bolnike, zavod niti teli ne bi mogel vzdrževati. Šele precej velika lastna ekonomija mu omogoča, da za silo zmaga večje stroške in poleg tega še iz lastnega nagiba pomaga in podpira siromašne di-
jake. Nekaterim daje zavod brezplačno stanovanje in hrano, drugim pa samo hrano opokno in zvečer.

Menza in mrtvašnica

»Bilo bi jih za lepo menzo«, pravi prijazna usmiljenka, ki mi počasnije zavodove ustanove in ureditev.

In še nekaj ima Zavetišče sv. Jožefa: lastno mrtvašnico.

Kako manjka v Ljubljani velike mrtvašnice, o tem so listi že dovolj pisali in nam menda tega ni treba pogrrevati. Za zdaj vsaj nekoliko skuša pomagati tej stiski imenovano zavetišče, ker daje v nujni primeri svojo mrtvašnico na razpolago za mrtve, ki niso umrli v zavodu. Dobrota pa je zmeraj sirota in pregovor velja celo za mrtve. Ljudje, ki vidijo, koliko je pogrebov iz zavodove mrtvašnice, s strahom šepetajo, kakšno nazarensko število ljudi umrje v Zavetišču sv. Jožefa. Pri tem niti ne pomislijo, da je mnogo teh mrličev od koderkoli iz mesta, kjer so ponekod tako obupne stanovanjske razmere, da bi morali živiti prebivati z mrtvim vseh 48 ur, ko ta leži na mrtvaškem odru, v istem prostoru.

Prav zanimiv za sloves zavoda in značilen za stisko našega zmaterializiranega in zledenega časa je pojav, da zadnje čase vedno pogosteje prihajajo v zavod upokojenci in upokoženke, ki zunaj s skromno pokojnino težko žive, medtem ko so v zavodu z vsem preskrbljeni.

Zdravilo proti malariji iz jesenove skorje

Šibenik, 31. januarja. Ze od nekdanj razsaja v severni Dal-maciji v Ravnih Kotarih malarija, katero so doslej pobijali s kininom in nekimi nemškimi preparati. Ob-
činski zdravnik v Smilčicu dr. Ivan Franič je pa v svoji praksi našel nov lek za to bolezen, in sicer se pridobiva iz lubja jesena (Fraxinus osnus), drevesa torej, ki ga je v naših goz-
dovih v zmernih pasih dovolj. Dolga leta je preiskoval sok jesenovega lubja in naposled se mu je posrečilo dobiti iz njega neki nov alkaloid, ki do-
lto nadomešča vsa dosedanja zdravila proti malariji.

Če pritisne mraz, bo lakota v deželi

Ljubljana, 1. februarja. Letošnja zima je od muh. Smučarjem in vsem ljubiteljem bele narave je skazila sleherno veselje. Dandanes je res križ: na nič se človek ne more več zanesti. Vse gre nekam rakovo pot. Nobene reči se več ne obnese. Križo že nekaj let rešujemo, pa še nismo, nikamor prišli. Zmeraj globlje bredemo. Eni v dolgove, drugi v bedo, tretji v pomanjkanje itd. Kako žalostna pesem! In povrh nam jo je še ta zima tako nerodno zagodla.

Muhasto vreme in kmetijske skrbi

To preklicano nerodno vreme je vsepovsod povzročilo same skrbi. Prav močno pa je zaskrbelo našega slovenskega kmeta. Tote vreme mu nič ne gre v račun. Sicer je prav, da je lepo in toplo, da sije sonce in pada dež. Toda to ne spada v redni letni krogotek. Brstje se je preveč zelo, ozimina je tudi lepa in že močno zelena. Po godovih diši po spomladanski smoli in tudi živina je že postala nekam nemirna. Kmet je v zadregi: ali naj se že loti spomladanskega dela? Ob teh dnevih vendar ne more doma počivati in pasti dolgočas, ali pa se celo pečati z našo zamotano politiko, ki mu nič ne hasne. Ali naj mar premišlja o svojih dolgovih? O tem, kako je po »nobeli« zasluzil prišel ob kredit in kako da se dandanes kmetovanje takorekoč ne izplača več? To bi pač ne bilo v skladu s pomladanskim razpoloženjem, ki se nam od vsepovsod ponuja.

Kakšna bo letina, kakšna plača?

Tisti, ki nimačo nič opraviti z letino, ne občutijo skrbi, ki zavoljo sedanjega vremena grize-

jo slovenskega kmeta. Letina! — To je začetek in konec, to je pravzaprav plačilo za ves trud v letu. To ni kakor uradniška plača, ki jo, če gre vse po sreči, prvega v mesecu potegneš. Letina — to je ali plačilo ali pa izguba, ki sta odvisna od vremenskih prilik. Sicer so tudi plače odvisne od različnih okoliščin — to vedo uradniki, invalidi, upokojenici itd. še preveč dobro — vendar pa take okoliščine nimajo nič opraviti z letino. V naši redakciji se dnevno oglašajo kmetje, ki prihajajo v Ljubljano po opravkih pa še mimogrede napravijo »en skok« h »Glasu naroda«. Ti vedo zmiraj dosti povedati. Zadnji čas pa so precej zaskrbljeni zavoljo sedanjega vremena.

Gorje, če bi pritisnil hud mraz!

— Čudno je to vreme! Lepo je. Pri nas je že vse pokoncu v spomladanskem življenju. Še teden takih sončnih dni, pa bomo imeli v februarju pomlad, gospod. Ampak prezgodaj je to. Zemlja si še ni odpčila. Nič ne morem reči zavoljo ozimine. Zdaj je že lepa. Moja je celo prav lepa. Onoj smo že raztrosili. Se bo bolj vlegel. Toda skrbi me, kaj se bo. Takole se letošnja zima bojuje, ne bo končala. Saj je še nič ni bilo. Ne morem reči, da bi me letos revmatizem kaj hudega nadlegoval. Dober »cahen« je to. In tudi moja žena se dobro počuti. Živina je tudi zdrava. Veste, čez dan imamo že kar odprta štal-ska vrata. Krme nam še ni, hvala Bogu, zmanjkalo.

— Kaj pravite, kako bo pa z letino? Kaj se nam obeta?

— Ja, to je tisto. Tudi mene hudo tare ta misel. Vsak dan mislim na to reč. Če bi tako

ostalo kakor je, potem bi bili Slovenci kar veseli. Zdaj kar dobro kaže. In ne bo nam sile. Za vsakega bo kaj za pod zob. Samo mraza nas Bog obvaraj! Če pritisne mraz, potem bo pa lakota v deželi. Blag sneg bi še ne škodil. Mraz bi pa vse požgal. Rast se že povsod čuti. Mraz bi jo uničil. Letina bi šla rakom žvižgat. Ja, tega nas pa Bog varaj! Saj so tako že težki časi, naj nas vsaj ta nezgoda ne zadene. Bodi nam prizanešeno, saj zadosti drugače trpimo in

se peljamo. Čujte, danes sva z Jožetom pripeljala v Ljubljano voz lepih drv. Ja, saj bi jih gospe rade vzele. Toda pravijo, da na obroke. Gospod, tega pa ne morem, saj tako damo že vse napol zastoni, zdaj pa da naj bi dašali še na obroke. Ne, to pa ne gre. . .

Z izjanskim kmetom sva pogovor zavoljo prodaje drv na obroke še nadaljevala. To pride pa drugič na vrsto. Dovolj je sedaj tisto zaradi vremena in letine.

Z mrtvim pri čaši mleka Smrt brezposelnega garača v mlekarni

Ljubljana, 1. febr.

Ko je naš poročevalec danes dopoldne ob 9. uri zavil v prijazno in lepo urejeno mlekarno Marije Meglič v Tavčarjevi ulici, je sedel k mizici in si hotel ogledati gosta pri mizi. Kak prijatelj delavec bo, si je mislil. Revez je utrujen pa je pač malo zadremal. Nič zato, saj ni tako čudno, če je revež morda vso noč garal. Ko pa ga natančno ogleda, vidi, da ima nekam čudno barvo in da ne diha. . . Kap ga je zadela!

Brž policija, telefoniranje na vse strani in čez malo minut so reveža že odpeljali.

Lastnico mlekarne je povprašal, kaj in kako. Povedala mu je, da je siromak prišel malo pred njim. Naročil si je še eno čašo mleka in žemljo. Znana prijazna gospa, ki vsakomur privošči dobro besedo, ga je še vprašala, odkod in kam. Lepo sta se pogovorila, da je bil prišel v Ljubljano v bolnico, kjer pa ga niso prejeli, ker je prenapolnjen. Bog vedi, ali bi mu lahko rešili življenje, če bi ostal v bolnici. Saj kap pride tako nenadoma! Potem je mleko spil, se nagnil, zahropel kot bi zadremal. In

ubogi mož žuljavih rok je za vedno zadremal!

Pogledali so, kaj ima pri sebi. Skoro nič! Vsakdanji hlapec Jernej, ki je vse življenje garal kot črna živina. Edino njegova delavska knjižica še izpričuje, da je to bil Anton Majcen iz Šmarjete št. 7., občina Škofja vas pri Celju. Zadnjikrat je imel delo in kruh do 7. avgusta lanskega leta, kar mu je potrdilo v Delavski knjižnici Gradbeno, vodstvo za popravo ceste Litija-Radeče. . .

Astrološka napoved

za 2. februar.

Na nebu stoje slabi stavi Lune. Pričakovati je neuspehov v poklicnem življenju, nerazpoloženje v domačnosti, odtujenje med prijatelji, razočaranja v ljubezni in skrbi v denarnih zadevah. Dan je slab tudi za vse opravke na oblastnih in sodnih. Nevarnost nezgod. V splošnem nemiren dan.

za 3. februar.

Kritičen dan. Razburjenja v domačem in javnem življenju. Zvedeli boste o sovražnostih in spletkah v poklicu. V zraku leži nagnjenje k zlim dogodkom; nemara bomo slišali o zločinih in atentatih. Lahko pa pomeni to tudi potresne ali požarne katastrofe.

Ljubite in množite se

Prebivalstvo Jugoslavije stalno narašča —

Ljubljana, 1. februarja. Življenje in umiranje prebivalstva je danes za vsako državo ena izmed velikih skrbi. Medicina in higijena ter zakonodaja sta v službi te skrbi, zlasti pa gospodarska in socialna politika države. Stalno naraščanje prebivalstva je dokaz, da je narod še živ in da ima pred seboj bodočnost. Narod, ki izumirajo, nimajo bodočnosti. Glede življenja in umiranja prebivalstva štejemo Jugoslavijo med »normalne« države. Vsako leto naraste naše prebivalstvo za 200.000 ljudi. Na Zedinjenje dne 1. decembra 1918. je imela Jugoslavija 11.606.176 prebivalcev. Dne 1. decembra 1933. pa je imela 14.513.706 prebivalcev. V petnajstih letih je prebivalstvo torej naraščalo povprečno za 192.878 ljudi na leto. Koncem 1935. je bilo po tempu naraščanja v državi okoli 15 milijonov prebivalcev, torej za 3,3 milijona več kakor l. 1918. Največji povprečni porast prebivalstva je bil l. 1933 v vrbaski banovini, in sicer 21 ljudi na tisoč prebivalcev, najmanjši dravski banovini, in sicer 9 ljudi na tisoč prebivalcev. V dravski banovini je tega leta bilo na 1 milijon 163.003 prebi-

valcev 10.642 ljudi prirastka, in sicer jih je bilo novorojenih 29.365, umrlo jih je pa 18.723.

Najslabši prirastek prebivalstva je bil v l. 1929, in sicer 12 na tisoč prebivalcev.

Čedalje gostejša obljudenost pa za Jugoslavijo seveda ne pomeni kake katastrofe, kajti naša država je razmeroma redko naseljena, saj pride na kv. kilometer le okoli 56 prebivalcev.

Zanimivo pa je, da spada Jugoslavija med redke države, v katerih se rodi več moških kakor žensk. Tako se je rodilo l. 1933. 233.869 otrok moškega in 217.645 otrok ženskega spola. Število mrtvorjenih otrok je razmeroma veliko, in sicer letno okoli 2500. Zalostno pa je poglavlje o umrljivosti otrok. Največ otrok umre pri nas do starosti 6 mesecev. Velika je umrljivost tudi od 2—6 leta. Potem pa pada od 6—20 leta in doseže vrhunec od 60—80 let. V l. 1933. je umrl na primer v državi okoli 63.000 otrok.

Stalno narašča tudi število domačij in število hiš. Črna pa je stran v statistiki za nepismene. L. 1931. jih je bilo v državi okoli 45 odstotkov vsega prebivalstva.

Skoro polovica prebivalcev v državi je torej nepismena. Med temi je več žensk kakor moških. Največ nepismenih je v vrbaski banovini, najmanj pa v Sloveniji, in sicer samo 5%. Slovenija je tudi med prvimi, ki imajo nepismenost reducirano na minimum. Brez konfesije je v državi 1107 ljudi. Glede veroizpovedi so na prvem mestu pravoslavni, na drugem pa katoliki.

Število zakonov stalno pada. L. 1921. je bilo sklenjenih 157.066 zakonskih zvez, l. 1933. pa samo 111.000 zakonov. Opadajo zlasti zakoni, sklenjeni v pravoslavni cerkvi. Na 10.000 prebivalcev pride okoli 77 zakonskih parov. Glede ločitev je na prvem mestu savska, na drugem dravska in na tretjem mestu primorska banovina. Civilno sklenjenih zakonov je okoli 12.000.

Tolažilno pa je dejstvo, da so v večini zakoni z otroki. Poprečno gredo na vsak zakon 4 otroci.

Največ ljudi umre v državi za jetiko, in sicer okoli 40.000 ljudi na leto. Za tem pa pridejo žrtve nasilne smrti in samomorilci, katerih je na leto okoli 700. Porazne so številke o mrtvorjenih. Teh je okoli 2500 na leto.

Naposled je zanimivo, da prebiva v Jugoslaviji stalno okoli 150.000 tujcev, in sicer okoli 27.000 Rusov, 39.000 Čehov, 21.000 Madžarov, 21.000 Italijanov, 10.000 Avstrijcev itd.

38-55

je številka, katero pokličite pri naročanju svojih

oglasov

v »Glasu naroda«

Citajte!

Priporočajte!

Širite!

»GLAS NARODA«

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

31

Drugi del.

Dva dni po tisti zabavi je Jack zopet prišel v skrivnostno hišo in se takoj podal v svojo sobo. Pozvonil je in takoj je prihitela Eliza.

»Kje je Jim?«

»Odšel je na premogarsko ladjo. Zdaj se čuti zopet dovolj varnega.«

»Prav. Kaj pa vidiva, zdi se mi, da sta se zopet skregala? Ali ne?« jo je podražil Jack, kar sicer ni bila njegova navada. Eliza je tudi takoj opazila, da je nekam spremenjen, in videla v tem prikljo, da začne s svojim načrtom.

»Ali, gospodar«, je vzdihnila. »Med nama je vse komčano. Nikdar mu ne odpustim, da ga je zmešala druga ženska. — Ničesar nočem več slišati o njem!«

»Hm, zdi se mi, da se bo Jim še dobro premislil. — Tako brhke ženske ne bo zlepa našel.«

»Meni je vseeno. Jaz ga ne maram več. Prepričala sem se, da mi ni odkril. — ali bi vi, gospodar, mogli še ljubiti žensko, ki vam ni odkrita?«

Jacka so njene besede zadele v srce. Spomnil se ga na Elio, ki je medtem z materjo res odpotovala na Škotsko. Spomnil se je na slovo, ki je bilo zelo zelo hladno. Misel, ki mu je venomer rotila po glavi, ga je zdaj spet napadla z vso bolečino in z vsem svojim besom: kje je bila tisto noč? In kaj mu prikriva?

Zato Elizi ni dal odgovora, ves zamišljen je ždel za mizo. Menda sploh ni opazil Elizine navzočnosti. Ona pa se je sukala po sobi, kakor bi še to in ono popravljal; enkrat je tudi popravila preprogo na tleh in se pri tem kakor slučajno dotaknila njegovega kolena. . .

Potem se je v kolketni pozi na slonila na omaro, opirala vani svoje lepe oči.

Za hip je tudi zbudila njegovo pozornost. Pogledal jo je in na tihem pomislil: Res, dražestna ženska! Jim bedak! A že so ga spet odvzele druge misli, mračne, težke, nemirne. . .

Eliza je sprevidela, da tako zaenkrat nič ne opravi pri njem. Očividno ni bil razpoložen, nekaj ga je motilo. Že je hotela izginiti iz sobe, tedaj ji je šinila v glavo nova, zvita misel. Stopila je na stol, kakor da hoče nekaj urediti na omari, tedaj pa si je sama z nogo spodnesla stol in se zvalila po mehki preprogi. Obenem pa je bolešno kriknila.

Jack je naglo priskočil, da bi ji pomagal na noge.

»Ali se vam je kaj pripetilo, Eliza?« jo je sočutno vprašal, ko jo je dvignil, ona pa je samo stokala:

»Ah, ah, gospodar moj. Ah, moja noga. . . ne morem stopiti nanjo. . .«

Jack jo je posadil na stol in pregledal nogo, za katero se je prijemala, mlo ječeč.

»Zlomljena ni, Eliza«, je ugotovil, ko jo je vso pretipal od gležnja do kolena. »To ste si jo

samo zvinili. Poskusite vstati, da Vas popeljem v vašo sobo.

Oklenila se je njegove roke, vstala, a spet omahnila v stol.

»Ne morem — gospodar moj — strašno, strašno boli!« je stokala, v očeh so se ji zalesketale solze.

»Vas pa ponesem na vašo postelj, Eliza«, je dejal Jack in jo kot otroka dvignil na svoje močne roke. Ona se ga je oklenila okoli vratu in ko jo je nesel čez stopnišče, je čutil na svojih prsih burni utrip njenega srca. . .

Ko jo je prinesel v njeno sobo in jo položil na posteljo, njene roke niso izpušile njegovega tilnika. Čuden vzdih se je izvil iz njenih prsi in ko jo je pogledal v oči, ga je prevzel njen mil, vdani pogled.

»Kaj je, Eliza?« je vprašal in slišal njen šepet: Z menoj. . . tako sem vam hvaležna. . . In ko ste me tako nesli. . . sem začutila, da. . . da. . . ah!« Vroč so se njene ustnice pritisnile na njegove.

Tedaj mu je zavalovala kri po žilah v divji, nebrzdani strasti. A v isti hip mu je ko črna pošast planila v dušo tista misel. Od same bolesti je zaškripal z zobmi in nehoté zahropel: »Ela!«

In besno je razklenil dekličine roke s svojega tilnika, se vzravnil in dejal mirno in hladno: »Eliza, zapeljivi ste in vredni ljubezni. — Glejte, da se spravite z Jimom! To je moj nasvet. Zdaj vam pa pošlem Molly, da vam da na nogo mrzel obkladek.«

Za trenutek je še zažarelo izza črne maske dvoje svetlih oči v Elizo, nato je izginil iz sobe.

Cim je odšel, se je Eliza vzravnila v postelji in kar pihala od jeze:

»O, prekleto!« Misli sem že, da ga imam v rokah, pa se je ta bedak spomnil na tisto svojo deklinio in. . . o klavni slabši!

Iz nedrj je potegnila ostro bodalo in ga dolgo ogledovala.

»Ha, samo da bi me bil objel, pa bi ga že imel v srcu! . . . No, saj ni še vse izgubljeno. Če ne pridem na ta način do cilja — pa drugače — pridem pa gotovo!« Zaslišala je Mollyne korake in je hitro sknila bodalo.

Dobrosrčna Molly je prihitela z vodo in obkladki, vsa sočutna in zaskrbljena. A Eliza jo je čemerno zapodila, češ, si bom že sama pomagala.

Molly ni rekla besedice in je šla. Ko si je Eliza obvezala nogo zaradi videza, v resnici je itak nič ni bilo, je legla na postelj in kovala dalje svoje temne naklepe. Kako priti Jacku do živega? Podnevi bi se ne upala napasti ga, a da bi se ponoči vtihotapila v njegovo spalnico? Nemogoče, ker se je vedno zaklopel. V tem ji je nekaj drugega prišlo na um. Premišljevala je in premišljevala, počasi je v njej dozoreval nov načrt.

V hiši polkovnika Mac Donalda je zopet bila zabava. Jack, Bessie in Dick so zopet prišli in so bili zelo tople sprejeti. Pred vsem pa Bessie, ki jo je lady kar obsipala z ljubeznivostjo in ves večer imela v svoji družbi.

Pozno v noč pa jo je celo povabila v zimski vrt, da bi sami med seboj malo pokramljali. In v tem pogovoru je lady zaupala Bessie, da je vzela svojega moža že zavoljo denarja in da ljubi drugega. Bessie se je delala, kakor da je njena usoda enaka, da se je poročila na pritisk staršev in da se ne počuti srečne v tem zakonu, čeprav ima vsega v izobilju. Tako je marsikaj zvedela od lahkomišelnih in preveč zaupljivih lady.

Ko se je lady povrnila k svojim gostom, da bi je preveč ne pogrešali, je Bessie ostala sama v zimskem vrtu in premišljevala o vsem tem. Tedaj pa se je nenadoma pojavil ob njeni strani lord Duncan, ki je bil ves čas razgovora med Bessie in gospo polkovnikovo skrit za neka palmo. Ta lahkoživec je mislil, da bo po vsem tem, kar je malo prej slišal iz njenih ust, da ni srečna, prav lahko zmagal in si pridobil njeno naklonjenost.

Iz domačih gajev

RUDOLF MAISTER:

Nazaj pa jih ni

Jemal jih je dan in jemala jih noč,
a vriskali vsi so veseli

In z naglji po prsih, z zelenjem v
[rokah

Bog ve kam od nas so odpeli.

In nihče ni vprašal s kod fantje
[gredo,

kdo v strahu za njimi zdaj plače
in nihče ni vprašal, če vrnejo kdaj
pod ljube se strehe domače.

In nihče ni vprašal, kdo križ zasadi
tam zunaj v predalno gomilo,
če fantom tem našim veselo srce
bi v grenki samoti odbilo.

Jemal jih je dan in jemala jih noč
— pojoče, vse v pisanem cvetju —
nazaj pa jih ni, od nikoder jih ni,
ne tihih, ne v fantovskem petju.

Rudolf Maister je bil rojen l. 1875 v Kamniku. Posvetil se je vojaškemu stanu in si je kot zaveden slovenski častnik že v najtežjih vojnih dneh pridobil mnogo zaslug za slovenski živelj, o prevratu pa nam je rešil Maribor in lep kos slovenske zemlje na severni meji. Kot pesnik je začel objavljati svoje pesnitve pod imenom *Vojanov*. Leta 1904 je izšla prva njegova zbirka pesmi *»Poezije«*, nekaj let pred smrtjo pa druga z naslovom *»Kritica mojih«* l. 1929. Umrl je na svojem posestvu na Uneu kot div. general v pokoju l. 1934. Pokopan je v Mariboru. Pesem *»Nazaj pa jih ni«* je vzeta iz zadnje Maistrove zbirke in preprosto, a toplo slika vojni čas, ko je moral cvet našega naroda za tujce na bojne poljane.

Nekaj primerov

V zadnjem »Kmetovalcu«, ki prinaša tudi za mestne ljudi zanimive članke, kmet pa sploh ne more biti brez njegovega pouka, le tajnik Kmetijske družbe F. Kafo, torej gotovo najboljši informiran strokovnjak, objavi o nekdanjih in današnjih razmerah članek, ki ga radi z zanimivostjo podajamo tudi našim čitateljem.

Ako premostrimo cene kmetijskih pridelkov tik pred vojno z današnjimi, tedaj najdemo zelo zanimive stvari. Hočemo samo na kratko omeniti nekaj primerov, da se vidi razlika, v kakšnih razmerah je kmet živel nekdanj s svojo družino in kako mora danes garati za golo življenje sebe in svojcev.

Pričnemo s prasičem. V letu 1914. je kmet prodal prasiča po 48—52 krajcarjev za kg. Dobil je za 150 kg težkega prasiča 75 goldinarjev. S to vsoto je lahko oskrbel svojo družino, in sicer: eno boljšo obleko zase 3.70 gold., eno obleko za ženo 2 gold., za 5 otrok obleke po 1.20 gold., je 6 gold., 7 parov čevljev 9 gold., za klobuke 7 gold. Za praznike je torej izdal, da je oblekel sebe in družino 27.70 gold. Torej ni polovico izkupička za 150 kg težkega prasiča. Primer sedanji: Za 150 kg težkega prasiča po 6 Din za kg dobi 900 Din. Za potrebščine družine pa izda gospodar: ena boljša obleka za gospodarja 450 Din, ena obleka ženi 300 Din, obleke 5 otrokom (a 150 Din) 750 Din, 7 parov čevljev najmanj 700 Din in za klobuke 350 Din. Izdal je samo za potrebščine družine 2550 Din. Zmanjkalo mu je torej 1650 Din, ki jih mora kriti od druge.

Drugi primer pri volih: Svoj čas je dobil za 1200 kg težke voli (35—40 krajcarjev za kg) 300 do 350 gold.; danes dobi za take voli 3200—3600 Din. Prodaj je 400 kg težko kravo in dobil 100 gl. zanj; danes dobi za tako kravo od 400 — 600 Din. Nekaj sličnega je tudi pri teletih.

Vzemimo žito. Za 1 mernik pšenice je dobil 3 gl. Za ta izkupiček si je lahko kupil eno srednje dobro obleko. Sedaj kupi za 38 Din komaj slabo srajco. Vinogradnik je dobil za vino 12 do 18 krajcarjev za liter, sedaj 2 do 3.50 Din. Za 100 l vina je lahko oblekel sebe in ženo; sedaj pa ne zadostuje ta vsota niti za ženo. Sladkor je bil po 40 krajcarjev kg, sedaj stane 16 Din, soli 12 kr. kg, sedaj 3 Din, vžigalice so stale 1 kr. škatlica, sedaj 1 dinar, petrolej je stal 18 kr. liter, danes stane 7.50, 1 kg kave 40 do 60 kr., danes 60 do 100 Din. Manufaktura se je podražila v primeru s predvojnimi cenami za 400 odstotkov, obutev za 200 odst. Kako je pa z drugimi potrebščinami, ki jih kmet nujno potrebuje, naj si pa vsakdo sam izračuna.

V tem tiči najžalostnejše poglavje kmetijskega vprašanja. Bogastvo gre v roke raznih prekupčevalcev, karteliranih tvorničarjev, ki so zaščiteni z visokim cenzusnim zidom, katerih kapital je večinoma v tujih rokah. Tu sem posežejo odgovorni činitelji, ako jim leži dobrobit naroda pri srcu.

Maribor

Narodno gledališče. Nede-
lja, 2. februarja ob 15. uri: »Zla-
rudnik«. Znižane cene. Ob 20.
uri: »Bajadera«. Znižane cene.
Ponedeljek, 3. februarja: Za-
rto.

m— Kino. Grajski: Vohunski
veletitn »Božanstvena žena« z
Marito Eggert.

m— Drobne s sodišča. Katari-
na P. iz Zabiaka je ukradla so-
sed 20 dinarjev in je bila zara-
zi tega obsojena na 3 mesece
strogega zapora. — Posesnik
Vendel V. iz Dolge vasi pa je
bil obsojen na 6 mesecev stro-

gega zapora pogojno na dve le-
ti, ker je s kolkom pretepel na-
jemnico Rajveo in ji s tem polo-
mil nekaj reber.

m— Cenj. naročnike v Maribo-
ru vlijudno obveščamo, da jih bo
v prihodnjih dneh obiskal naš
inkasanti, ki mu blagovollite za
potrdilo poravnati zaostalo in
tekočo naročnino. Uprava »Gla-
sa naroda«.

Celje

4131 eksekucij je bilo lani iz-
vršenih s pomočjo okrajne sod-
nije v Celju.

8 m globoko je padla s skale v
četrtak 31 letna služkinja Marija
Judeževa iz Celja na Starem
gradu. Močno si je poškodovala
levo nogo in spodnji del telesa,
baje si je zlomila tudi hrbtenico.

29 mrtičev je imelo Celje me-
seca januarja, in sicer je umrlo
15 oseb v mestu, 14 pa v bolnici.

Tujcev je prispelo meseca ja-
nuarja v Celje 944, od teh je bi-
lo 161 tujcem, ostali pa Ju-
goslovani. V lamskem januarju
pa je bil poset tujcev za 24 oseb
manjši kot letošnji.

Občinski seja, ki se je vršila v
petek 31. januarja, je bila izred-
no kratka. Trajala je samo pol
ure. Ko je župan odgovoril na
nekatero zadnje interpelacije so
referirali finančni, gospodarski
in pravni odbor. V reklamacijs-
ki odbor za popravilo volilnih
imenikov sta bila izvoljena tr-
govca Fazarinc in advokat dr.
Voršič.

Občinska odbora na Polzeli in
Dobrnji je pretekli teden ban dr.
Natlačen razpustil, odborniki
bodo napravili pritožbe na
upravno sodišče v Celju.

Gospodinska šola v St. Jurju
ob j. ž. bo baje v sedanj obliki
uklinjena in bo prešla v roke re-
dovnicam.

Ce rabite, da Vam
uredim slučajne
opravke,

priložnostna manu-
elna dela, Vam je
za mal honorar na
razpolago pošten
in inteligenten
brezposelni pod-
uradnik. Sprej-
mem tudi vsako
službo sluga, inka-
santa ali slično.
Blagovollite me po-
zvati na upravo
»Glasa naroda« pi-
smeno ali telefo-
nično pod: »Zane-
sljiv sluga«.

Dvosobno
stanovanje
suho, v mestu ali
bližnjem predme-
stju išče mirna
družina. Ponudbe
na oglasni oddenek
»Glasa naroda«
pod »1. marec«.

Sarraut ima večino

Pariz, 1. febr. r. Za novo vlado
je glasovalo 361 poslancev, proti
samo 165. Od teh je socialistov 86,
radikalnih socialistov 145, radikal-
ni uniji jih pripada 10, socialistič-
ni uniji 40, neodvisni levici 14, ra-
dikalni levici 15, neodvisni skrajni
levici 10, ostanek pa republikan-
cem levice in samostojnim poslan-
cem.

Parlament se spet sestane v to-
rek 4. februarja. Na programu je
debata o reformi volilnega zakona.
Debata o ratifikaciji franco-
sko — sovjetskega pakta je pre-
ložena na 11. februarja.

Radio Ljubljana

Nedelja, 2. februarja. Ob 8: Telo-
vadbica, Ciril Šoukal, 8.30: poročila,
8.45: Narodni in veseli napevi, Sv.
Banovec, 9.45: Versko predavanje,
dr. Roman Tominec, 10: Prenos cer-
kvene glasbe iz St. Vida, 11: Slovan-
ska glasba, Rad. orkester, 11.40: Mi-
ki in Mike kot zimski sportnika, 12:
poročila, 12.15: Kar želite, to dobite,
Rad. orkester, 15: Zadruga oblika
gospodarstva med drugimi kolektiv-
nimi oblikami, dr. Basaj, 15.12: Kar
imamo, to vam damo, plošče po že-
ljah, 16: Zena in higijensko izboljša-
nje kmečkega gospodarstva, dr. Ama-
lija Simene, 16.15: Akademski pevski
kvintet, 19.30: Narodna ura, 20: po-
ročila, 20.15: Drabosnjak — Kuret:
Božična igra, 21.30: Majka Marija,
hrvatski narodni običaj iz Prigorja,
prenos iz Zagreba, 22: poročila, 22.15:
Tereet Stritar.

Ponedeljek, 3. februarja. 12: Slavn
ruski skladatelj, 12.45: poročila 13:
poročila, 13.15: Ksilofon in saksofon,
plošče, 14: poročila, 18: O oslovskem
kašlju, dr. Magajna, 18.20: Nekaj na-
rodnih pesmic, Plošče, 18.40: O naši
folklori, Fr. Marolt, 19: poročila,

19.30. Narodna ura, 20: Prenos iz be-
ograjske opere, med odmorom glas-
bano predavanje V. Ukmarja.

Pri olimpijskih tekmah v Ga-Pa

bo radio pokazal svojo zmagovito
pot. V tedniku »Radio Ljubljana«
boste našli natančen program vseh
prenosov, poročil ter reportaž. Po-
leg tega prinaša nova številka bo-
gato ilustrirane članke k oddajam, k
razmeram v naši domači radiofoniji
rubrike za kritiko, tehniko, kulturo,
film, nadalje napet reportažni ro-
man, zabavno stran itd. List se je
pojaval v novi prikupni obleki. Za-
nimanje zanj stalno raste. Pišite tu-
di Vi po brezplačno številko na
ogled! Pomnite: za 12 Din na mesec
dobite vsak teden 20 strani obsega-
jočo, bogato opremljeno revijo in ste
poleg tega še zavarovani za primer
smrtne nezgode ter imate aparat za-
varovan, če bi se Vam kaj pokvaril.
Zato ne odlašajte. Naslov uprave je:
Uprava tednika »Radio Ljubljana«,
Miklošičeva cesta 7. Ljubljana.

Poljsko navdušenje za Italijo

Varšava, 1. februarja. z. Po
vsej Poljski se vrše manifestacije
za Italijo, ki naj pokažejo, da
Poljaki simpatizirajo z Italijo. V
Krakovu, Lodzu in Poznanju so
govorniki poveljali fašistični re-
žim in kulturno misijo v Vzhod-
ni Afriki. Poslušalci so po go-
voru z glasnim aplavzom vzklika-
li Italiji in Duceju.

Grandi v Rimu

London, 1. febr. n. Italijanski
ambasador v Londonu Grandi je
včeraj odpotoval preko Pariza v
Rim.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši
mesec 5 Din. Drž. in ban. davok
1 Din. Oglasniki, ki iščejo službe,
plačajo samo po 25 par za besedo.
Na pametna vprašanja je priložiti
za odgovor 2 Din v znakih. —
Mali oglasi so plačljivi takoj pri na-
ročilu

Trgovskim
potnikom
nudimo postranski
zasluzek. Pošljite
naslov na upravo
»Glasa naroda«
pod šifro: »Po-
stranski zaslužek«

Zimska
Ia jabolka
trpežna in okusna
v največji izbiri
ter v vsaki mno-
žini. Mošanegarji,
bobovci itd. iz ma-
riborskega okoliša.
Za komplete najce-
nejše. — Oglejte si
stalno razstavo
sadju v Kmetijski
lružbi, Ljubljana,
Novi trg 3.

Peko

Cistimo

zalogo

do

20. II. 1936

Izjemoma!

Najboljše!

Najcenejše!

SVOJO VELIKO ZALOGO

zmanjša pred pričetkom pomladanske seziije

tvrdka

J. C. MAYER Ljubljana

z odprodajo raznega
manufakturnega blaga

in

čevljev

posebnih znamk po

izredno znižanih cenah

v času od

1. do 10. februarja.

Zelo ugoden nakup ostankov!

Ne samo čaj „NAŠ ČAJ“ zahtevajte v vsaki prodajalni!

Veselite, zadovoljstvo in zdravje vladajo v vsaki družini kjer redno
pijejo

„NAŠ ČAJ“

„Naš čaj“ je domač pridelek, sestavljen iz najboljših domačih čajnih
zelišč, kakršnje so že naši predniki dolga stoletja s pridom uporab-
ljali. Tudi Vi ga enkrat poizkusite, vedno ga boste pili!

VELIKANSKO ZNIŽANJE CEN ZIMSKE OBUTVE IN NOGAVIC **Bata**

STEDITE PRI VSEM, LE NE PRI ZDRAVJU!
ZDRAVJE JE PRVO IN GLAVNO!
POLEG TEGA BOLNIK, ČEPRAV,
MALO RABI,
MNOGO STANE

Radenska
ONA S SRCEM

NAJBOLJŠA IN NAJBOLJ ZDRAVA VODA
VAM OHRANJA ZDRAVJE IN
DVIGA ŽIVLJENSKO MOČ!

En gros in detajlna
prodajalna srečk razredne loterije

Drag. R. Kolaković

Beograd, Kralja Milana ulica št. 41.

MALI OGLASI

PREMOG
»Stanovsko«
(4900 kal.)
100 kg. Din 36.—
postavljeno na
dom
LOJZE RESMAN

trg. kuriva
Borštnikov trg 2.
Tel 33-53

Ljudskim
odrom!
Carski sel, Črna
žena in drama »Za
grunte se naroča:
Redenšek,
Domžale!

Kranjske knjižice
prodane ali kupite
najbolje potom
moje pisarne. So-
lidno poslovanje.
Priložite znamko!
Rudolf Zoré, Ljub-
ljana, Gledališka
ulica 12. Tel. 38-10

Perje čohano od D 16.- dalje
« « gosje « « 36.- «
Puh sivi . . . « « 80.- «
« beli . . . « « 150.- «
Blazine . . . « « 34.- «
Pernice . . . « « 90.- «
Posteljina — Zagreb
Ilica 76/32
Vzorci brezplačno.

Zenitve
in možitve
boljših krogov po-
sredujemo najvest-
neje. Razpošiljamo
informativne pro-
spekte proti pred-
plačilu Din 10.—
v poštini znamkah
- diskretno. Velika
izbira odličnih par-
tij obojega spola.
Naročite takoj pro-
spekte! »Rezore
Zagreb — pošta 3

SPALNICE

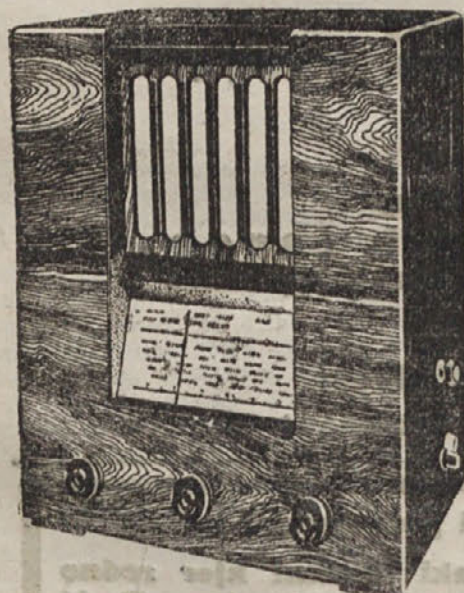
vezane, oreh furni-
ran po nizkih cenah,
najmodernejša iz-
delane,

otomane
in
modroce
docite pri tvrdkah
D. LANCOS -
KARL SITAR
Wolfova ulica št. 12
Telefon 28-10

POTNIKE
in **POTNICE**
z dobrim nasto-
pom, sposobne v
prodaji za obisk
privatnih strank,
lokalov itd. sprej-
mem. Za vsak
kraj Slovenije po-
sebej Ljubljana,
Maribor, Ptuj,
Kranj, Jesenice,
Novo mesto i. t. d.
Za svetovne sla-
gerje. Kupi vsak,
kdo vidi. Ogro-
men sigurni za-
služek. Za ročno
zalogo potrebna
200.- do 500.- Din.
Za vzorec poslati
v znamkah 10 Din.
Ponudbe nasloviti
na upravo »Glasa
naroda« Ljubljana
pod »Potnik 200«.

Gostilničarji
pozor!
Avtomatični biljar-
de, popolnoma nova
in nerazložene pro-
dam ali dajem v
najem pod ugodni-
mi pogoji. Ponudbe
na oglasni odd. pod
»Biljard«.

Za 5 dinarjev dnevno slišite celi svet, toda zares!

Kajti to novo remek delo

ORION 222

z najmodernejšimi Tungsram Barium elektronkami
sprejema na kratkih, srednjih in dolgih valovih.

Da bo aparat vsakomur dosegljiv smo odločili mesečni
obrok

Din 150.—

ORION • RADIO

RADIO, reg. zadr. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva 7